

РЕШЕНИЕ

№ 39949

гр. София, 01.12.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 54 състав, в
публично заседание на 03.11.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Георги Бозуков

при участието на секретаря Александра Вълкова и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **1921** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203, ал. 3 Административнопроцесуалния кодекс вр. с чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, при евентуалност чл. 2в, ал.1, т.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ), вр с чл. 4 §3 от Договора за Европейския съюз (ДЕС).

Образувано е по предявен иск от „СОЛАР-ЧЕТИРИ“ ЕООД с ЕИК[ЕИК], с адрес [населено място], р-н Т., [улица], ет. 4, офис. 5, представлявано от управителя В. Ц., чрез пълномощника Адвокатско дружество „Г., Т. и Ко.“, преупълномощило процесуалните представители адв. Д. П., член на АК- Б. и адв. И. Ц., член на САК, с адрес за призовки и съобщения: [населено място], [улица], срещу Комисия за енергийно и водно регулиране, БУЛСТАТ:[ЕИК], със седалище и адрес на управление: [населено място], р-н О., [улица], представлявана от П. М. в качеството му на председател, с които се претендира сумата общо в размер на 46 164,60 лв. (четиридесет и шест хиляди сто шестдесет и четири лева и шестдесет ет.), от които главници в общ размер на 41 965,56 лева (четиридесет и една хиляди деветстотин шестдесет и пет лева и петдесет и шест ст.) и законни лихви в общ размер на 4 199,04 лв. (четири хиляди сто деветдесет и девет лева и четири ст.), представляваща обезщетение за причинени вреди , вследствие на бездействието на КЕВР да измени премията за периодите, както следва:

- сумата от 4 068,36 лв. (четири хиляди шестдесет и осем лева и тридесет и шест ст.) без вкл. ДДС, представляваща обезщетение за претърпени вреди от бездействие на Комисията за енергийно и водно регулиране, да измени премията за периода 01.01.2024-31.01.24 г.;

-законна лихва за забава в размер на 548,19 лв. (петстотин четиридесет и осем лева и деветнадесет ст.) върху горепосочената главница за забава от 01.03.2024 г. до датата на подаване

на настоящата искова молба-21.02.25 г.; 01.02.24 г. сумата от 5 078,09 лв. (пет хиляди седемдесет и осем лева и девет ст.) без вкл. ДДС, представляваща обезщетение за претърпени вреди от бездействие на Комисията за енергийно и водно регулиране да измени премията за периода 01.02.2024 г. - 29.02.2024 г.;

-законна лихва за забава в размер на 623,94 лв. (шестстотин двадесет и три лева и деветдесет и четири ст.) върху горепосочената главница за забава от 01.04.2024 г. до датата на подаване на настоящата искова молба-21.02.25 г.;

-сумата от 6 467,43 лв. (шест хиляди четиристотин шестдесет и седем лева и четиридесет и три ст.) без вкл. ДДС, представляваща обезщетение за претърпени вреди от бездействие на Комисията за енергийно и водно регулиране да измени премията за периода 01.03.2024 г. - 31.03.2024 г.;

-законна лихва за забава от 720,32 лв. (седемстотин и двадесет лева и тридесет и две ст.) върху горепосочената главница за забава от 01.05.2024 г. до датата на подаване на настоящата искова молба-21.02.25 г.;

-сумата от 8 604,26 лв. (осем хиляди шестстотин и четири лева и двадесет и шест ст.) без вкл. ДДС, представляваща обезщетение за претърпени вреди от бездействие на Комисията за енергийно и водно регулиране да измени премията за периода 01.04.2024 г. - 30.04.2024 г.;

-законна лихва за забава в размер на 856,12 лв. (осемстотин петдесет и шест лева и дванадесет ст.) върху горепосочената главница за забава от 01.06.2024 г. до датата на подаване на настоящата искова молба-21.02.25 г.;

-сумата от 8 253,07 лв. (осем хиляди двеста петдесет и три лева и седем ст.) без вкл. ДДС, представляваща обезщетение за претърпени вреди от бездействие на Комисията за енергийно и водно регулиране да измени премията за периода 01.05.2024 г.-31.05.2024 г.;

-законна лихва за забава в размер 726,33 лв. (седемстотин двадесет и шест лева и тридесет и три ст.) върху горепосочената главница за забава от 01.07.2024 г. до датата на подаване на настоящата искова молба-21.02.25 г.;

-сумата от 9 494,36 лв. (девет хиляди четиристотин деветдесет и четири лева и тридесет и шест ст.) без вкл. ДДС, представляваща обезщетение за претърпени вреди от бездействие на Комисията за енергийно и водно регулиране да измени премията за периода 01.06.2024 г. - 30.06.2024 г.;

-законна лихва за забава в размер на 724,14 лв. (седемстотин двадесет и четири лева и четиринадесет ст.) върху горепосочената главница за забава от 01.08.2024 г. до датата на подаване на настоящата искова молба-21.02.25 г.

-законната лихва за забава върху главниците за периода от датата на подаване на исковата молба до датата на окончателно изплащане на дължимите суми. Претендират се направените от ищеца разноси (държавна такса, съдебни разноси и адвокатски хонорар) в настоящото производство, съобразно представените по делото писмени доказателства.

С протоколно определение от 03.11.25 г., съдът допусна изменение на иска, като същия е приет за предявен, до размера общо от 50 985,26 лева, в това число главница в размер на 46 349,10 лв. за период от 01.01.2024 г. до 30.06.2024 г., ведно със законната лихва в размер на 4 636,16 лв., за периода от 01.07.2024 г. до датата на депозиране на исковата молба - 21.02.2025 г. Алтернативно, се претендира сумата в размер на 24 104,76 лв. главница за периода 01.05.2024 г. – 30.06.2024 г., ведно със законната лихва, в размер на 1 969,94 лв. за периода 01.07.2024 г. до датата на подаване на исковата молба 21.02.2025 г.

В исковата молба се посочва, че ако КЕВР беше изпълнил задължението си за изменение на премията съобразно изменението на прогнозната пазарна цена, то за ФТЕЦ „Б. Поле” при

прогнозна пазарна цена за 01.01.2024 г. до 30.06.2024 г., в размер на 183.70 лв./МВтч, премията, която е следвало да определи КЕВР и която е щяло да получи „СОЛАР-ЧЕТИРИ“ ЕООД била в размер на 301,90 лв./МВтч. а не 235,33 лв./МВтч (по Решение Ц-13 от 30.06.2023 г. на КЕВР).

Независимо от гореизложеното и наличието на съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за периода 01.07.2023 г. - 30.06.2024 г., спрямо постигнатата за периода 01.07.2023-31.12.2023г. и прогнозната такава за оставащия срок от периода (01.01.2024 г. - 30.06.2024 г.) на организиран борсов пазар, КЕВР не е изпълнила законовото си задължение да измени определените премии, в което се изразява бездействието на административния орган.

Отговорността по ЗОДОВ била обективна и обхващала всички имуществени вреди, пряка и непосредствена последица от увреждането. Съгласно практиката на Върховния административен съд, обективирана в Решение №1742/10.02.2021г. по адм. д. №3570/2020г. по описа на ВАС, III отд. „Съгласно чл. 4 от ЗОДОВ дължимото обезщетение било за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. Преки били вредите, които са нормално настъпваща и необходима последица от вредоносния резултат, т.е. които са адекватно следствие от увреждането. “ В съдебната практика безпротиворечиво се приемало и че имуществените вреди в тези случаи обхващали както претърпени загуби, така и пропуснати ползи (лака напр. рсш. №15525/24.11.2011г. на ВАС, 111 отд., реш. №14649/03.12.2009г. на ВАС. III отд. и реш. №5329/15.04.2011г. на ВАС, III отд.).

Негативният ефект върху патримониума на ищеца бил пряка последица от бездействието на КЕВР да определи нови премии, считано от 01.01.2024 година. Налице била очевидна и непосредствена причинно-следствена връзка между тях, тъй като ако КЕВР е изпълнил задължението си да измени определените премии, дължими в полза на производителите на електрическа енергия от слънчева енергия, то ищецът щял да получава за периода 01.01.2024 г. - 30.06.2024 г. премия в размер на 301,90 лв./МВтч, а не в размер на 235,33 лв./МВтч., определена с Решение № Ц-13 от 30.06.2023 година.

Размерът на пропуснати ползи се изразявал в стойността на осуетеното вследствие на незаконосъобразното бездействие на органа конкретно увеличение на имуществото, което се явявало чистият пропуснат приход от реализация на електрическата енергия на ищеца. Вредата на ищеца се изразявала в разликата между по-високата премия, която е било задължително да се определи от КЕВР и премията, която ищецът е получил от ФСЕС.

Или с други думи - ако КЕВР е изпълнил законово си задължение да измени определената премия по Решение № Ц-13 от 30.06.2023 г., поради настъпилото съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар на електрическа енергия, то „СОЛАР-ЧЕТИРИ“ ЕООД щяло да получи по-висока премия за произведената и продадена на българската независима енергийна борса електрическа енергия.

Гореизложеното сочело, че ищецът търпи имуществени вреди под формата на пропуснати ползи от незаконосъобразното бездействие на КЕВР, като получава премии за компенсация от ФОНД „СИГУРНОСТ НА ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЙНАТА СИСТЕМА“ в по-нисък размер. Претендира се уважаване на иска.

В писмен отговор от КЕВР изразява становище за недопустимост и неоснователност на исковите претенции. Оспорва периода, за който ищецът има основание да претендира вреди. Счита, че за

КЕВР не е било налице задължение да издаде решение.

В съдебно заседание ищецът "СОЛАР - ЧЕТИРИ" ЕООД, представлявано от управителя В. Ц., чрез адв. Д. П. и адв. В. Ц. – редовно уведомен, се представлява от чрез адв. Д. П. и адв. В. Ц.. Адвокат Ц. иска съдът да осъди КЕВР да заплати на "СОЛАР - ЧЕТИРИ" ЕООД обезщетение в размера, съгласно изменението на иска в днешното съдебно заседание за претърпените вреди, вследствие на неизпълнение на законовите си задължения да инициира производство. Подчертава, че промяната на чл.31б, ал.2 от Закона за енергетиката, с него КЕВР вече е била задължена да инициира това производство, а не е действала в условията на обвързана оперативна самостоятелност, както е било преди изменението. Допълнително сочи, че в случая се касае за техническо бездействие за инициране на административно производство за изменение на премиите, а не за изричен отказ за издаване на административен акт. Подобни производства стартирали по инициатива на органа, ищецът не е бил страна в тях и не е бил в състояние да сезира органа за това производство. По отношение на периода, за който се дължи обезщетението, преди изменение на разпоредбата на чл.31 от ЗЕ, КЕВР е следвало да следи дали е налице съществено изменение, но не е била задължена. Претендира разноски, за което представя списък. Моля за срок за писмени бележки.

Отвeтникът КОМИСИЯ ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ – редовно уведомен, се представлява от юрк Р. и юрк. М., които считат, че не е налице основание КЕВР да бъде осъден за така претендираната претенция, тъй като Европейското право позволява КЕВР да прецени, в кои момент и дали въобще да измени цените и премиите на схемите за подпомагане, а именно - чл.6, ал.2 от Директива № 2018/2001, което било в синхрон с българския закон. Небили налице данни за нарушено право на Европейския съюз по съответния ред. Също така, неиздаването на административния акт било правно бездействие, а не фактическо такова. Ищецът във всеки един момент е могъл да сезира Комисията, че иска изменение на цените. Никой не възпрепятства това негово право, съответно да го обжалва, ако счита, че е налице мълчалив отказ. Липсвали данни да е извършвано такова действие. Видно от множеството варианти на прилагане на данните, относно изчислението на пазарна цена, това било изцяло в компетентността на КЕВР, в кой момент ще се открие производство, ако е нужно да се открие производство, поради което считат, че искът не е конкретно установен по период, за да може да се установи и размерът на съответната главница. Ако, съдът счete, че искът е основателен, искат да се съобрази с чл.6 от АПК, а именно да избере най - благоприятния за държавата и обществото размер. Претендират разноски, за което представят списък и искат срок за писмени бележки.

СГП – редовно уведомена, се представлява от прокурор К..

ПРОКУРОРЪТ – Счита, че искът е неоснователен и недоказан. Не се доказват противоправни действия, бездействие и нарушение правото на Европейския съюз.

Административен Съд С. - град, I отделение, 54-и състав, след като взе предвид наведените от страните доводи, изразеното становище на представителя на СГП и се запозна с приетите по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

Установено е, че ищецът

“СОЛАР-ЧЕТИРИ” ЕООД притежава фоговолтаична електрическа централа „Б. поле“, с инсталирана мощност от 1,05 МВт, находяща се в ПИ № 087007 в землището на [населено място] поле. общ. Р., обл. В., (ФТЕЦ „Б. Поле“). Централата е въведена в експлоатация с Разрешение за ползване № СТ-05-681/18.06.2012 г., издадено от Зам. началник ДНСК.

Тезата на ищеца е, че на основание на чл. 31, ал. 1 от Закона за енергията от възобновяеми източници („Д.", Обн. ДВ. бр.35 от 3 Май 2011г.) електрическата енергия от възобновяеми източници се изкупува от обществения доставчик, съответно от крайните

снабдители по определената от ДКЕВР (сега КЕВР) преференциална цена, действаща към датата на въвеждане в експлоатация по смисъла на ЗУТ на енергийния обект за производство на електрическа енергия. На основание чл. 31, ал. 2, т. 1 от ЗЕВИ електрическата енергия от възобновяеми източници по ал. 1 се изкупува въз основа на сключени дългосрочни договори за изкупуване за срок от двадесет години - за електрическата енергия, произведена от слънчева енергия (относимо за процесната ФТЕЦ „Б. Поле“). Така регламентираното в българското законодателство задължително изкупуване по преференциална цена представяло механизъм за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници по смисъла на Директива 2009/28/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и за изменение и впоследствие за отмяна на директиви 2001/77/ЕО и 2003/30/110 (О, L 140/16 от 5 юни 2009 г.).

Дългосрочен договор за изкупуване на електрическата енергия от ФТ ЕЦ „Б. Поле“ бил сключен с „ЧЕЗ ЕЛЕКТРО БЪЛГАРИЯ“ АД №233 от 18.06.2012 г. за срок от 20 (двадесет) години при преференциална цена в размер на 485,60 лв./МВтч, определена с Решение № Ц-18 от 20.06.2011 г. на КЕВР. Посоченият договор за изкупуване е прекратен с влизане в сила на договор за компенсиране с премии, а именно от 01.09.2019 г.

На основание §34, ал. 1 от ПЗР към ЗИД на ЗЕ, в срок до 31 август 2019 г. производителите на електрическа енергия от възобновяеми източници с обща инсталирана мощност 1 MW до 4 MW на енергийни обекти сключвали с Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ (ФСЕС) договор за компенсиране с премия за произведените от тях количества електрическа енергия до размера на определеното им нетно специфично производство на електрическа енергия, въз основа на което е определена преференциалната им цена. Договорите за компенсиране с премия влезли в сила не по-късно от 1 октомври 2019 година.

В тази връзка, ищецът сключил с ФСЕС Договор за компенсиране с премии № ВЕИ-223 от 08.08.2019 г. („Договорът за премии“), в сила от 01.09.2019 г. (съгласно чл. 25 от същия). Срокът на Договора за премии бил до 18.06.2032 г., а именно същият бил валиден и към датата на подаване на настоящата искова молба.

Размерът на премията по Договора за премии се определял на основание §34, ал. 2 от ЗИД на ЗЕ, а именно - разлика между определената до влизането в сила на ПЗР към ЗИД на ЗЕ преференциална цена (в случая 485.60 лв./МВтч) и определената прогнозна пазарна цена за електрическа енергия, произведена от възобновяеми източници в зависимост от първичния енергиен източник (в настоящия случай - слънчева енергия).

За периода 01.07.2023г. - 30.06.2024 г. определената от КЕВР премия, приложима за ФТЕЦ „Б. Поле“, била в размер на 235,33 лв./МВтч, посочена по т. 2.10 от Решение № Ц-13/30.06.2023 г.

Разпоредбата на чл. 31б, ал. 2 ЗЕ вменявал задължението за Комисията да измени определените премии, но не по-често от веднъж на 6 месеца, при условие че е налице съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за този период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар на електрическа енергия.

До 13.10.2023 г., когато сочената разпоредба на чл. 31б, ал. 2 от ЗЕ е изменена, за КЕВР била налице възможност да измени определените премии, докато считано от тази дата (13.10.2023г.) при съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар спрямо

постигнатата и прогнозната такава за оставащия период, КЕВР вече била задължена да приеме решение за промяна в определените премии. Липсата на издаден административен акт в този смисъл, при настъпили законово определени предпоставки, очертавали един от фактическите елементи за ангажиране отговорността на КЕВР по ЗОДОВ, а именно бездействие на органа да предприеме определените в закона действия - в случая да издаде ново решение за изменение на премиите.

До изменението през м. май 2024 г. на Наредбата №1 от 14 март 2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия („НРЦЕЕ“). чл. 40, ал. 2 от този подзаконов нормативен акт е сочил само право на Комисията при необходимост да измени определените премии. Този текст, обаче, считано от изменението на Закона за енергетиката на 13.10.2023 г. до промяната на наредбата на 10.05.2024 г. (ДВ. бр.41 от 10.05.24 г.), според ищеца противоречал на акт от по-висока степен. На основание чл. 15, ал. 3 от Закона за нормативните актове, съдът следвало да приложи по-високия по степен акт - в случая Закона за енергетиката.

За да възникне задължението на КЕВР за определяне на нови премии, то следвало да е налице „съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за съответен период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар“. Съгласно легалната дефиниция на това понятие по смисъла на §1, т. 16а от ДР на ЕПЦЕЕ, същественото изменение е налице, ако то е в размер над 15 на сто.

Постигнатата пазарна цена за базов товар на организиран борсов пазар за периода 01.07.2023 г. - 31.12.2023 г. и прогнозната такава за оставащия срок от ценовия период, а именно от 01.01.2024 г. - 30.06.2024 г., сравнени с определената прогнозна пазарна цена по Решение № Ц-13 от 30.06.2023 г., ищецът установил че е налице съществено изменение с над 15 на сто, а именно 26,6 на сто.

Постигнатата пазарна цена за базов товар на организиран борсов пазар за периода 01.07.2023 г. - 31.12.2023 г. била в размер на 192.64 лв./МВтч, прогнозната такава за оставащия срок от ценовия период, а именно от 01.01.24 г.-30.06.24 г. била в размер на 183,72 лв./МВтч, а именно средната цена е в размер на 188.18 лв./МВтч за базов товар. При прилагане на груповия коефициент за производителите на електрическа енергия, произведена от слънчева енергия (каквото е и „СОЛАР-ЧЕТИРИ“ ЕООД) от 0,97619, то прогнозната пазарна цена за периода от 01.01.24 г.- 30.06.24 г. за тази група производители следвало да бъде определена в размер на 183,70 лв./МВтч.

Тъй като ответникът не е изпълнил задължението си за изменение на премията съобразно изменението на прогнозната пазарна цена, то за ФТЕЦ „Б. Поле“ при прогнозна пазарна цена за 01.01.2024 г. до 30.06.2024 г., в размер на 183.70 лв./МВтч. премията, която е следвало да определи КЕВР и която е следвало да получи „СОЛАР-ЧЕТИРИ“ ЕООД била в размер на 301,90 лв./МВтч, а не 235,33 лв./МВтч (по Решение Ц-13 от 30.06.2023 г. на КЕВР).

Независимо от гореизложеното и наличието на съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за периода 01.07.2023 г. - 30.06.2024 г., спрямо постигнатата за периода 01.07.2023-31.12.2023 г. и прогнозната такава за оставащия срок от периода (01.01.2024 г. - 30.06.2024 г.) на организиран борсов пазар, КЕВР не била изпълнила законовото си задължение да измени определените

премии, в което се изразява бездействието на административния орган.

В резултат на това за ищеца настъпили преки имуществени вреди – вреди по ЗОДОВ с обективна и обхваща всички имуществени вреди, пряка и непосредствена последица от увреждането, предвид практиката на Върховния административен съд, обективирана в Решение №1742/10.02.2021г. по адм. д. №3570/2020г. по описа на ВАС, III отд., а „Съгласно чл. 4 от ЗОДОВ дължимото обезщетение е за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. Преки са вредите, които са нормално настъпваща и необходима последица от вредоносния резултат, т.е. които са адекватно следствие от увреждането.“

Негативният ефект върху патримониума на ищеца бил пряка последица от бездействието на КЕВР да определи нови премии, считано от 01.01.2024 година. Налице била очевидна и непосредствена причинно-следствена връзка между тях, тъй като КЕВР е изпълнил задължението си да измени определените премии, дължими в полза на производителите на електрическа енергия от слънчева енергия, то ищецът щял да получава за периода 01.01.2024 г. - 30.06.2024 г. премия в размер па 301,90 лв./МВтч лв./МВтч, а не в размер на 235,33 лв./МВтч., определена с Решение № Ц-13 от 30.06.2023 година.

Размерът на пропуснати ползи се изразявали в стойността на осуетеното вследствие на незаконосъобразното бездействие на органа конкретно увеличение на имуществото, което се явява чистият пропуснат приход от реализация на електрическата енергия на ищеца. Вредата на ищеца се изразявала в разликата между по-високата премия, която е било задължително да се определи от КЕВР и премията, която ищецът е получил от ФСЕС.

Ако КЕВР е изпълнила законово си задължение да измени определената премия по Решение № Ц-13 от 30.06.2023 г., поради настъпилото съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар на електрическа енергия, то „СОЛАР-ЧЕТИРИ“ ЕООД щяло да получи по-висока премия за произведената и продадена на българската независима енергийна борса електрическа енергия.

Гореизложеното показало, че ищецът търпи имуществени вреди под формата на пропуснати ползи от незаконосъобразното бездействие на КЕВР, като получава премии за компенсация от ФОНД „СИГУРНОСТ НА ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЙНАТА СИСТЕМА“ в по-нисък размер.

Експлоатираната от ищеца фотоволтаична електрическа централа реално била произвела и продала на организиран борсов пазар, чрез търговец на електрическа енергия, количествата електрическа енергия, за които понастоящем се претендира обезщетение за вреди, което се установило от приложените към исковата молба документи. В този смисъл вредите под формата на пропуснати ползи били напълно реални, а не хипотетични.

Ищецът има сключен с „БОЛКАН ЛОДЖИК“ ООД (лицензиран търговец на електрическа енергия и координатор на комбинирана/стандартна балансираща група) Договор за изкупуване на електроенергия от 30.07.2019 г. изменен с Допълнително

споразумение от 22.12.2020 г. Срокът на договора за изкупуване бил до 30.06.24 г. Договорът за изкупуване с търговец бил сключен на основание чл. 100, ал. 6 ЗЕ и чл. 11, т. 17 от Правилата за търговия с електрическа енергия (ПТЕЕ), като за същия срок бил и договорът за балансиране.

Предвид законодателно изменение в чл. 31, ал. 1, т. 5 ЗЕВИ (ДВ, бр. 56 от 2015 в сила от 24.07.2015 г.) произведената от ищеца електрическа енергия се изкупувала и премията се заплаща от ФСЕС до размера на нетното специфично количество. С оглед изменението на посочената разпоредба в ЗЕВИ била регламентирана и легална дефиниция на понятието „нетно специфично производство на електрическа енергия“, което по смисъла на § 1. т. 29 от ДР на ЗЕВИ било средногодишното производство на електрическа енергия от 1 kW инсталирана мощност съгласно решението на КЕВР за определяне на преференциални цени след приспадане на собствените нужди. С Решение № СП-1 от 31.07.2015 г. Комисията констатирала нетното специфично количество електрическа енергия въз основа на Решение № Ц-18/20.06.2011 г., а именно по т. 2.15-1 188 kWh. при определената цена - 485.60 лв./MWh, без ДДС, за електрически централи с фотоволтаични модули над 200 kW, каквато била и процесната. До достигане на нетното специфично производство ФСЕС дължал премия на производителите. За процесния период от 01.01.2024 г. - 30.06.2024 г., ФТЕЦ „Б. Поле“ не е достигнала нетно специфично производство на електрическа енергия от 1 188 kWh, т.е. премия се дължала в увеличения претендиран размер под формата на обезщетение за вреди от бездействие на административния орган.

За произведеното количество електрическа енергия за периода 01.01.2024 г. – 30.06.24 г., ищецът е получил от ФСЕС премии по Договора за премии, което се потвърждавало от приложените към тази искова молба документи.

За произведеното и продадено количество ищецът вече бил извършил всички необходими за производството разходи (преки и непреки). Разликата между реализираните от ищеца приходи от премии, изплатени от ФСЕС и приходите, които би получил ищецът, ако КЕВР е изпълнила законното си задължение да измени определените премии, представлявала чистата пропусната полза за дружеството. Дружеството-ищец, без да извършва допълнителни разходи, би увеличило патримониума си със следните суми, които представляват обезщетения за причинени от бездействието на КЕВР вреди, предявени като отделни иски при условия на обективно кумулативно съединяване с настоящата искова молба.

Между бездействието на КЕВР да измени определената премия от една страна и пропуснатите ползи за ищеца от друга страна била налице пряка причинно-следствена връзка.

Съгласно §34, ал. 2 от ПЗР към ЗИД на ЗН, ФСЕС изплаща на „СОЛАР-ЧЕТИРИ“ ЕООД премия за произведената електрическа енергия от ФЕЦ в размера на разликата между определената за енергийния обект преференциална йена (485.60 лв./МВтч), и определената прогнозна пазарна цена за електрическа енергия, произведена от възобновяеми източници в зависимост от първичния енергиен източник. Поради липсата на решение на КЕВР за изменение на премиите, въпреки наличието на законово задължение и настъпили законово установените условия за това, ФСЕС не е изплащала премия в реално дължимия на ищеца размер.

От гореизложеното се установила пряката причинно-следствена връзка между бездействието на КЕВР от една страна и пропуснатите от ищеца ползи от друга.

Съобразно чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ, КЕВР следвало да понесе гражданската отговорност за причинените на ищеца вреди от бездействието си.

Налице бил предпоставките за евентуален иск на основание чл. 2в, ал.1, т.1 във връзка с чл. 1, ал. , от ЗОДОВ.

В правото на ЕС съществувал принципът на върховенство на правото на ЕС, който постановявал, че разпоредбите на правото на Съюза имат превес пред националното законодателство на държавите членки. Това означавало, че при конфликт между европейското и вътрешното законодателство, европейското право винаги имало примат. Националните органи, включително съдебните и административните такива, били длъжни да прилагат нормите на ЕС в тяхната цялост и да осигуряват ефективно прилагане на правото на ЕС на територията на конкретната държава.

В процесния случай следвало да се отбележи, че не е налице противопоставяне на националното право на правото на ЕС, а както са изложили в т. I и т. II от исковата молба, с бездействието на Комисията по отношение на промяната на премиите за производителите на електрическа енергия от възобновяеми източници, били нарушени няколко ключови разпоредби от правото на ЕС, което е довело и до накърняване на основни принципи като правната сигурност и защитата на оправданите правни очаквания.

Съгласно Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 година за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници, държавите членки са задължени да въведат ефективни схеми за подпомагане на производителите на електрическа енергия от възобновяеми източници. Тези схеми трябва да гарантират интегрирането на ВЕИ в енергийния пазар, като реагират на ценови сигнали и определят адекватни премии, които да стимулират производителите на ВЕИ да реагират на пазарните условия и да максимизират своите пазарни приходи.

Според разпоредбите на чл. 4, параграф 3 от Директивата, схемите за подпомагане на ВЕИ трябва да бъдат конструирани така, че да стимулират максималното интегриране на електрическата енергия от възобновяеми източници в енергийния пазар. Подпомагането трябва да се предоставя под формата на премии. Това означава, че производителите на ВЕИ следва да имат възможност да адаптират своята дейност към пазарните условия, което би им позволило да увеличат своите приходи чрез адекватно отразяване на ценовите сигнали.

КЕВР, обаче, със своето бездействие не е изпълнила това задължение, като не е осигурила корекция на премиите в отговор на изменените пазарни условия. Това е пряко нарушение на чл. 4, параграф 3 от Директивата и води до пропуснати ползи за производителите на ВЕИ, включително за ищеца „СОЛАР-ЧЕТИРИ“ ЕООД.

Разпоредбите на чл. 6, параграфи 1 и 2 допълнително задължавали държавите членки да гарантират, че равнището на подпомагане за производителите на ВЕИ не се намалява по начин, който застрашава икономическата жизнеспособност на проектите. В случая с КЕВР, липсата на актуализиране на премиите довело до фактическо намаление на подпомагането, тъй като ищецът не получавал справедливата компенсация, която би трябвало да отразява пазарните реалности. Това действие нарушавало задължението на държавите членки да осигуряват предвидими и стабилни условия за производителите на ВЕИ, както било предвидено в чл. 6 от Директивата.

В процесния случай било налице и нарушение на принципите на правна сигурност и защита на оправданите правни очаквания. Принципът на правна сигурност бил основополагащ за правовия ред в ЕС. Той изисквал законодателството и действията на държавните органи да бъдат ясни, предвидими и стабилни, чака че субектите на правото да могат да разчитат на установените норми и регулации. В случая, бездействието на КЕВР нарушавало този принцип, тъй като производителите на ВЕИ, включително „СОЛАР-ЧЕТИРИ“ ЕООД, имали основание да разчитат на стабилна и предвидима правна рамка, която да осигурява адекватни премии въз основа на реалните и актуални пазарни условия.

Липсата на реакция от страна на КЕВР при промяна на пазарните условия създавало непредвидимост и несигурност, което довело до негативни финансови последици за ищеца и изобщо за производителите на електрическа енергия от ВЕИ.

От друга страна принципът на защита на оправданите правни очаквания постановявал, че всеки правен субект, на когото е дадена конкретна и ясна гаранция от страна на държавен орган, има право да очаква, че тази гаранция ще бъде спазена. В случая, „СОЛАР-ЧЕТИРИ“ ЕООД, е получавало премии от КЕВР за продължителен период от време, което е създавало очакването, че тези премии ще бъдат коригирани съобразно пазарната ситуация. Следователно, ищецът е имал основание да очаква, че КЕВР действа съобразно правомощията си и ще изпълни задължението си да измени премиите в съответствие с изменената пазарна цена на електроенергията. Когато тези очаквания не са изпълнени поради бездействие на държавния орган, това представлява нарушение на принципа на защита на оправданите правни очаквания и подкопава доверието на ищеца в правната система.

Правната доктрина и съдебната практика на Съда на Европейския съюз (СЕС) установяват, че държавите членки носят отговорност за вреди, претърпени от частноправни субекти в резултат на нарушаване на правото на ЕС. Тази отговорност се основава на принципа, че държавата, включително всички нейни органи и институции, с задължена да спазва и прилага ефективно и точно правото на ЕС. Всяко нарушение на правото на ЕС, включително чрез бездействие, можело да ангажира извъндоговорната отговорност на държавата. За да бъде ангажирана отговорността на държавата за нарушаване на правото на ЕС, следвало да бъдат изпълнени следните три кумулативни условия:

- Нарушената правна норма да предоставя права на частноправни субекти - в случая с Директива (ЕС) 2018/2001, нормите относно схемите за подпомагане на ВЕИ са насочени към защита на интересите на частноправни субекти като производителите на електрическа енергия от ВЕИ,

- Нарушението да е достатъчно съществено - в случая бездействието на КЕВР е достатъчно съществено, тъй като Комисията не е разполагала с възможност за преценка, а е била задължена да предприеме действия по изменение на премиите.

- Съществуване на пряка причинно-следствена връзка между нарушението и претърпените вреди - бездействието на КЕВР е пряка причина за имуществените вреди на ищеца, които включва: пропуснати ползи от намалени приходи. Тази предпоставка, както и размерът на претърпените вреди са подробно изложени в т. I и т. II от исковата

молба.

Изложеното водело до извода, че бездействието на КЕВР по отношение на изменението на премиите за ВЕИ производителите представлявало съществено нарушение на правото на ЕС. Това нарушение не само водело до имуществена вреда за ищеца, но и нарушавало принципите на правна сигурност и защита на оправданите правни очаквания. Претенцията на „СОЛАР-ЧЕТИРИ“ ЕООД за обезщетение за пропуснати ползи било напълно основателна и подлежало на разглеждане в контекста на ангажирането на извъндоговорната отговорност на държавата съгласно българското право и практиката на Съда на Европейския съюз.

По делото по искане на страните е допусната съдебно-икономическа експертиза (СИЕ), която е установила произведените количества от ФТЕЦ „Б. Поле“ през периода 01.01.24 г.- 30.06.24 г. и стойностите, с които ищецът е ошетен, а именно: общо от 50 985,26 лева, в това число главница в размер на 46 349,10 лв. за период от 01.01.2024 г. до 30.06.2024 г., ведно със законната лихва в размер на 4 636,16 лв., за периода от 01.07.2024 г. до датата на депозиране на исковата молба - 21.02.2025 г.

Вещото лице е отговорило и на въпроса на ответната страна, във връзка с евентуалното задължение на КЕВР да издаде решение за изменение на премиите, като според ответната страна същото може да възникне не по-рано от 13.04.2024 г., което има пряко отражение и върху периода, за който могат да се претендират вреди. На практика предвид обстоятелството, че решенията за определяне на премии/изменение на премии влизат в сила на първо число на даден месец, то ищецът може да претендира вреди само и единствено за периода от 01.05.2024 г. до 30.06.2024 г. - край на съответния регулаторен/ценови период и то в размер на 24 104,76 лв. стр. 29 от СИЕ и лихви в размер на 1 969,94 лв. Цитираното по-горе Решение № Ц-15 от 30.06.2024 г., с което КЕВР определя премии за следващия регулаторен/ ценови период, влиза в сила на 01.07.2024 г., по силата на закона.

В тази връзка е алтернативната претенция на ищеца за сумата в размер на 24 104,76 лв. главница за периода 01.05.2024 г. – 30.06.2024 г., ведно със законната лихва, в размер на 1 969,94 лв. за периода 01.07.2024 г. до датата на подаване на исковата молба 21.02.2025 г.

В заключението е даден отговор на въпроса за нетно специфично производство, общото произведено количество електрическа енергия за периода, изчислено е нетното специфично производство, разликата между реалните приходи от продажби на произведената електрическа енергия за периода и приходите, които би получил Ищеца, ако беше приложима преференциалната цена.

Пресметнато е отклонението в процентно съотношение на определената прогнозна пазарна цена за базов товар за регулаторния/ценови период съгласно Решение № Ц-13/ 30.06.2023г. на КЕВР, спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия период от регулаторния/ценови период, с оглед установяване дали е съществено изменение по смисъла на §1, т. 16а от ДР на НРЦЕЕ; Определено е каква е следвало да бъде прогнозната пазарна цена за група „производители на електрическа енергия, произведена от слънчева енергия“ чрез прилагането на коефициентите, определени в Решение № Ц-13 / 30.06.2023 г. на КЕВР.

Определен е размерът на премията, която е следвало да бъде определена за група

„производители на електрическа енергия, произведена от слънчева енергия" за периода, 01.01.2024г. - 30.06.2024г., като разлика между преференциална цена и изчислената при отговора на предходната задача прогнозна пазарна цена за групата /МВтч. Вещото лице е изчислило приходите от премии, които ищецът би получил за период 01.01.2024г. - 30.06.2024 г., ако за произведената от ФЕЦ електрическа енергия е получил определената премия. Разликата между реализираните приходи от продажби и от получени премии за периода 01.01.2024г. - 30.06.2024г. и приходите, които би получил от продажби и при коригирана премия.

В заключение по СИЕ, въз основа на данни за фючърсите от Европейската електроенергийна борса (ЕЕБ) към съответните месеци, така както са предоставени от КЕВР, са изчислени: прогнозната пазарна цена за оставащия период от регулаторния ценови период, актуализираната прогнозна цена, отклонението на определената прогнозна пазарна цена за базов товар за регулаторния ценови период съгласно Решение № Ц-13/ 2023г. на КЕВР, спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия период от регулаторния ценови период; прогнозната пазарна цена за група „производители на електрическа енергия, произведена от слънчева енергия, чрез прилагането на коефициентите, определени в Решение Ц-13/ 30.06.2023г. на КЕВР; размерът на премията, която е следвало да бъде определена за група „производители на електрическа енергия, произведена от слънчева енергия" за периода, размерът на приходите, които ищецът би получило за този период, ако за произведената от ФЕЦ електрическа енергия е получило така определената премия, размерът на разликата за периода между реалните приходи на ищеца за произведената от ФЕЦ електрическа енергия, вкл. и изплатени премии и приходите, които би получил, ако за произведената от ФЕЦ електрическа енергия е получило определената премия, както и законните лихви върху тях. Изчислена е прогнозната пазарна цена за базов товар на електрическа енергия за периода, спрямо цени на фючърсите на Европейската енергийна борса и съответно изменението в процентно съотношение.

Заключението по допуснатата експертиза е прието без възражения от страните, като спорът между тях е относно това кой вариант от експертизите съдът следва да кредитира и как следва да бъде изчислено изменението между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за съответен период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар размерът на премията и съответно размерът на пропуснатите от ищеца ползи.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Предявените главни искове с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, при евентуалност чл. 2в, ал.1, т.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ), вр с чл. 4 §3 от Договора за Европейския съюз (ДЕС), са допустими.

Процесуалната легитимация на двете насрещни страни следва единствено от правното твърдение на ищеца. Тя се обуславя от заявената от ищеца принадлежност на спорното материално право - от претендираното или отричано от ищеца право. Поради това при проверката дали искът е предявен от и срещу надлежна страна, съдът изхожда от правото, което се претендира или отрича с исковата молба. За да бъде едно лице субект на процесуални правоотношения като страна е необходимо то да съществува към момента на завеждане на иска и да притежава процесуална правоспособност. Това е условие за допустимост на исковия процес, доколкото не може да възникне процесуално

правоотношение по отношение на лице, което не съществува или не притежава процесуална правоспособност. Пасивната процесуална правоспособност по исковете за обезщетения по ЗОДОВ е ограничена от разпоредбата на чл.205 АПК, вр.чл.1, ал.2 ЗОДОВ, която предвижда, че искът за обезщетение се предявява срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите.

По изложените съображения исковете са допустими в производство по реда на чл. 203 и сл. АПК и подсъдни на Административен съд София-град съобразно чл. 7 ЗОДОВ.

Относно основателността на исковите претенции съдът намира следното:

Относно искът по чл. 2в, ал. 1. т. 1 във връзка с чл. 1. ал. 1 от ЗОДОВ:

Съгласно чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ) държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност, както и за вредите, причинени от действието на отменени като незаконосъобразни или обявени за нищожни подзаконови нормативни актове. Разпоредбата на чл. 2в от ЗОДОВ (ДВ, бр. 94 от 2019 г.) урежда ред за разглеждане на искове срещу държавата за вреди от нарушения на правото на Европейския съюз (ЕС). Съгласно чл. 2в, ал. 1, т. 1 ЗОДОВ административните съдилища притежават компетентност да решават спорове, при които се твърди, че вредите са причинени от достатъчно съществено нарушение на правото на Европейския съюз за вреди по чл. 1, ал. 1, както и за вреди от правораздавателната дейност на административните съдилища и Върховния административен съд. Тези искове се разглеждат по реда на АПК.

Съгласно чл. 203, ал. 1 и ал. 2 АПК исковете за обезщетения за вреди, причинени на граждани или юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица, се разглеждат по реда на Глава единадесета. (чл. 203-207), като за неуредените въпроси за имуществената отговорност по ал. 1 се прилагат разпоредбите на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди или на Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража. По силата на чл. 203, ал. 3 АПК (ДВ, бр. 94 от 2019г.) по реда на същата глава се разглеждат и исковете за обезщетения за вреди, причинени от достатъчно съществено нарушение на правото на Европейския съюз, като за имуществената отговорност и за допустимостта на иска се прилагат стандартите на извъндоговорната отговорност на държавата за нарушение на правото на Европейския съюз.

Извъндоговорната отговорност за нарушения на правото на ЕС е уредена в чл.240, §2 от ДФЕС - в случай на извъндоговорна отговорност, Съюзът, в съответствие с основните принципи на правото, които са общи за държавите-членки, е длъжен да поправи вредите, причинени от неговите институции или служители, при изпълнението на техните задължения. Доколкото други първични актове на правото на ЕС (ПЕС) не уреждат обезщетяването на вредите, причинени от държавата за нарушения на ПЕС, тази възможност се извежда от практиката на Съда на европейския съюз (СЕС, Съдът).

В практиката на СЕС - Решение от 19 ноември 1991 г. по съединени дела C-6/90 и C-9/90 и Решение от 5 март 1996 г. по съединени дела C-46/93 и C-48/93 - Съдът достига до извод, че "при такива обстоятелства правото на обезщетяване е признато от общностното право, при положение че са изпълнени три условия, а именно че: 1. нарушената правна норма има за предмет предоставянето на права на частноправните

субекти, че 2. нарушението е достатъчно съществено и, че 3. съществува пряка причинно-следствена връзка между нарушението на задължението, за което носи отговорност държавата, и вредата, претърпяна от увредените лица.

Що се отнася до условието относно неправомерното поведение на институция, изисква се да е установено достатъчно съществено нарушение на правна норма, която има за цел да се предоставят права на частноправни субекти (решения от 4 юли 2000 г., по дело C-352/98 P, EU: C: 2000: 361, т. 42 и 43 и решение от 9 септември 2008 г., по съединени дела C-120/06 P и C-121/06 P, EU: C: 2008: 476, т. 173). В мотивите на решение от 19 юни 2014 г., по съединени дела C-501/12—C-506/12, C-540/12 и C-541/12 се посочва, че що се отнася до второто условие (нарушението на съюзното право и достатъчно съществено), Съдът е имал възможност да уточни, че достатъчно съществено нарушение на правото на Съюза е установено, когато е налице явно и значително неспазване от държавата членка на ограниченията, които са наложени на нейното право на преценка, като факторите, които трябва да се вземат под внимание в това отношение, са по-конкретно степента на яснота и прецизност на нарушената правна норма, както и обхватът на свободата на преценка, която нарушената норма предоставя на националните власти (решение от 05.03.1996г. по съединени дела C-46/93 и C -48/93, т. 56, т.57 и т.58 и решение по дело C-452/06, EU: C: 2008: 565, т. 37). Следователно, правото на преценка на държавата членка представлява важен критерий за установяване на наличието на достатъчно съществено нарушение на правото на Съюза (решение по дело C-278/05, EU: C: 2007: 56, т. 72).

С оглед събраните по делото доказателства не се установява наличието на неправомерно поведение и достатъчно съществено нарушение на правото на Съюза, както се твърди, че са нарушени разпоредбите на чл. 4. параграф 3 и чл. 6, параграфи 1 и 2 от Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници („Директива 2018/2001“) и нарушение на принципите на правна сигурност и защита на оправданите правни очаквания при упражняване на правомощията на държавата, които са й предоставени от Директива 2018/2001. Твърди се, че нарушението е извършено от КЕВР чрез неиздаване на дължим акт по чл. 31б, ал. 2 ЗЕ за изменение на определената с Решение Ц-13/30.06.2023г. от КЕВР средна прогнозна пазарна цена за базов товар за регулаторния период, въпреки че е било налице съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за този период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода - над 15 на 100, съобразно дефиницията по § 1, т. 16а от ДР на Наредба № 1 от 14.03.2017г. за регулиране на цените на електрическата енергия.

В чл. 4 на Директива 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници е предвидено, че с оглед да се постигне или преизпълни целта на Съюза, установена в член 3, параграф 1, и приносът на всяка държава членка за тази цел, определен на национално равнище за разгръщането на енергията от възобновяеми източници, държавите членки могат да прилагат схеми за подпомагане.

В чл. 4 параграф 4 е посочено, че: държавите членки гарантират, че подпомагането за възобновяема електрическа енергия се предоставя по открит, прозрачен, конкурентен, недискриминационен и разходоефективен начин. Държавите членки могат да предвидят освобождаване на малки инсталации и демонстрационни проекти от участие в тръжни

процедури. Освен това държавите членки могат да разгледат възможността за създаване на механизми за гарантиране на регионална диверсификация на разгръщането на електрическа енергия от възобновяемите източници, по-специално за осигуряване на разходоефективна системна интеграция.

В чл. 6 (Стабилност на финансовото подпомагане) , параграф 1 и 2 от Директива 2018/2001 е предвидено, че: Без да се засягат адаптациите, необходими за съобразяване с членове 107 и 108 ДФЕС, държавите членки гарантират, че равнището на подпомагане и съответните условия, свързани с подпомагането, предоставено на проекти за енергия от възобновяеми източници, не се преразглеждат по начин, който да оказва отрицателно въздействие върху предоставените по това подпомагане права и да подкопава икономическата жизнеспособност на подпомаганите проекти. Държавите членки могат да коригират равнището на подпомагане съобразно обективни критерии, стига тези критерии да са установени в първоначалното съставяне на схемата за подпомагане.

В случая разпоредбата на чл. 4, параграф 3 на Директива 2018/2001 оставя възможността за прилагане на схеми за подпомагане в дискрецията на държавите членки, поради което сочените за нарушени разпоредби на правото на ЕС не създават задължение за тях да прилагат такива схеми и по аргумент за по-силното основание да ги актуализират на шест месеца. Следователно, посочените разпоредби не създават за частноправните субекти право на всеки шест месеца размерът на изплащаното им подпомагане да се актуализира по конкретен начин.

От изложеното следва, че като не е издал акт по чл. 31б, ал. 2 от ЗЕ за изменение на определената с Решение Ц-13/30.06.2023 г. от КЕВР средна прогнозна пазарна цена за базов товар за регулаторния период от 01.01.2024 г. - 30.06.2024 г. , КЕВР не е нарушил съществено посочените правни норми на Директива 2018/2001 и принципите на правна сигурност и защита на оправданите правни очаквания при упражняване на правомощията на държавата, които са й предоставени от Директива 2018/2001.

В случая от установените факти не би могло да се заключи, че е налице достатъчно съществено нарушение на правото на Съюза. Според мотивите на Решение от 5 март 1996 г. по съединени дела C-46/93 и C-48/93, решаващият критерий, за да се приеме, че дадено нарушение на общностното право е достатъчно съществено, е този на явно и значително неспазване от държава членка на границите, които са наложени на нейната свобода на преценка. В това отношение сред елементите, които компетентната юрисдикция може да вземе предвид, следва да се посочат степента на яснота и прецизност на нарушената правна норма, както и обхватът на свободата на преценка, която нарушената норма предоставя на националните или общностните органи, умисълът или непредпазливостта при изпълнението на задължението, извинимият или неизвиним характер на евентуална грешка при прилагане на правото, както и обстоятелството, че поведението на общностна институция може да е допринесло за бездействие, за приемане или за запазване на национални мерки или практики, които противоречат на общностното право. При всички положения едно нарушение на общностното право е явно съществено, когато е продължило въпреки постановяването на решение, установяващо твърдяното изпълнение на задължение, на решение по преюдициално запитване или на трайно установена практика на Съда в конкретната област, от които е видно, че въпросното поведение съставлява нарушение.

На следващо място СЕС припомня, че когато за нарушение на общностното право

отговорност носи държавата, действаща в област, в която разполага с широко правомощие за преценка за извършване на нормативен избор, признаването на право на обезщетение въз основа на общностното право е поставено в зависимост от условието, че разглежданото нарушение е достатъчно съществено. Определени обективни и субективни обстоятелства, които в рамките на националната правна система могат да бъдат свързани с понятието за вина, са също така релевантни при преценката дали дадено нарушение на общностното право е или не е достатъчно съществено. От посоченото следва, че задължението за обезщетяване на вредите, причинени на частноправни субекти, не може да бъде поставено в зависимост от изведено от понятието за вина условие, което надхвърля пределите на достатъчно съществено нарушение на общностното право.

Изискването за достатъчно съществено нарушение на правна норма, която има за цел да се предоставят права на частноправни субекти, цели, независимо от характера на съответния незаконосъобразен акт, да предотврати случаите, в които рискът от понасяне на вредите, които претендират засегнатите лица, накърнява способността на съответната институция да упражни в пълна степен правомощията си в обществен интерес, както в рамките на нормативната си дейност или на дейността, включваща упражняването на избор от областта на политическата икономия, така и в сферата на административните правомощия, при това без да пренася върху трети лица тежестта на последиците от явни и неизвиними нарушения (решения от 23 ноември 2011 г., S. /Съвет, T-341/07, EU: T: 2011: 687, т. 34 и цитираната съдебна практика, и от 25 ноември 2014 г., S. N. S. /Съвет, T-384/11, EU: T: 2014: 986, т. 51), в тази връзка в дискрецията на КЕВР е да съобрази и обществения интерес на потребителите при увеличаване размера на премията.

Не се установява достатъчно съществено нарушение на цитираните правни норми от Директива (ЕС) 2018/2001 и на принципите на правна сигурност и защита на оправданите правни очаквания при упражняване на правомощията на държавата, които са предоставени от Директива 2018/2001.

Що се отнася до условието за наличие на вреда съгласно съдебната практика на СЕС решения от 27 януари 1982 г., по дело 51/81, EU: C: 1982: 20, т. 9, решено от 13 ноември 1984 г., по дело 256/80, 257/80, 265/80, 267/80, 5/81, 51/81 и 282/82, EU: C: 1984: 341, т. 9 и решение от 16 януари 1996 г. по дело T-108/94, EU: T: 1996: 5, т. 54) извънотговорната отговорност на Съюза може да бъде ангажирана само, ако ищецът наистина е претърпял действителна и сигурна вреда. Ищецът трябва да докаже, че това условие е изпълнено (решение от 9 ноември 2006 г. по дело C-243/05 P, EU: C: 2006: 708, т. 27) и по-специално да представи убедителни доказателства както за наличието, така и за размера на вредата (вж. решение от 16 септември 1997 г., по дело C-362/95 P, EU: C: 1997: 401, т. 31).

Ищецът твърди, че претърпените вреди са в размер на общо от 50 985,26 лева, в това число главница в размер на 46 349,10 лв. за период от 01.01.2024 г. до 30.06.2024 г., ведно със законната лихва в размер на 4 636,16 лв., за периода от 01.07.2024 г. до датата на депозиране на исковата молба - 21.02.2025 г. Алтернативно, се претендира сумата в размер на 24 104,76 лв. главница за периода 01.05.2024 г. – 30.06.2024 г., ведно със законната лихва, в размер на 1 969,94 лв. за периода 01.07.2024 г. до датата на подаване на исковата молба 21.02.2025 г. пропуснати ползи и представляват разликата между сумата, която ищецът би получил, ако бе постигната гарантираната

преференциална цена и сумата, която ищецът реално е получил като приход през регулаторния период (от 01.01.2024 г. - 30.06.2024 г.).

За доказване размерът на претендираните вреди по делото е прието заключение по допуснатата СИЕ. При условие, че няма издадено решение на КЕВР, размерът на вредите е изчислен от вещото лице, въз основа на начина, по който се определя размерът на премията, която е следвало да бъде определена за група „производители на електрическа енергия, произведена от слънчева енергия" за периода.

Условието за наличие на причинно-следствена връзка е изпълнено, когато съществува непосредствена връзка като между причина и следствие, между допуснатата от въпросната институция неправомерност и претендираната вреда - връзка, която ищецът трябва да докаже. Съюзът може да носи отговорност само за вреди, произтичащи достатъчно пряко от неправомерното поведение на съответната институция (в този смисъл определение от 5 юли 2007 по дело C-255/06 P, непубликувано, EU: C: 2007: 414, т. 61). В случая, след като не се констатира неправомерност, не може да се говори и за причинна връзка.

Предвид изложеното, съдът приема, че в случая не е налице достатъчно съществено нарушение на правна норма на Директивата, предоставяща права на частноправните субекти. Тъй като реализирането на отговорността на държавата и общините по чл.2в, ал.1, т.1 от ЗОДОВ е обусловено от кумулативното наличие на всеки от елементите от състава на отговорността при липса на първата предпоставка следва да се приеме, че искът по отношение на ответника е неоснователен и недоказан. Предвид неоснователността на главния иск, неоснователна е и претенцията за присъждане на лихви върху главницата.

Относно иска по чл. 1, ал.1 от ЗОДОВ:

В условията на евентуалност ищецът претендира присъждане на обезщетение за претърпените вреди в размер на общо от 50 985,26 лева, в това число главница в размер на 46 349,10 лв. за период от 01.01.2024 г. до 30.06.2024 г., ведно със законната лихва в размер на 4 636,16 лв., за периода от 01.07.2024 г. до датата на депозиране на исковата молба - 21.02.2025 г. Алтернативно, се претендира сумата в размер на 24 104,76 лв. главница за периода 01.05.2024 г. – 30.06.2024 г., ведно със законната лихва, в размер на 1 969,94 лв. за периода 01.07.2024 г. до датата на подаване на исковата молба 21.02.2025 г. пропуснати ползи и представляват разликата между сумата, която ищецът би получил, ако бе постигната гарантираната преференциална цена и сумата, която ищецът реално е получил като приход през регулаторния период (от 01.01.2024 г. - 30.06.2024 г.), в следствие на незаконосъобразно бездействие на КЕВР - неиздаване на дължим акт по чл. 31б, ал.2 от ЗЕ, ведно със законната лихва за забава, считано от 01.07.2024г. до окончателното изплащане на сумата.

Основателността на иск с правно основание чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ предполага установяване кумулативното наличие на визираните в разпоредбата предпоставки: незаконосъобразен административен акт, действие или бездействие на административен орган или негови длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност, настъпване на вреди от тях и причинна връзка между незаконосъобразния акт, действие или бездействие и вредоносния резултат. Съгласно разпоредбата на чл.4 от ЗОДОВ, отговорността на държавата по чл. 1, ал.1 от ЗОДОВ може да бъде ангажирана само за имуществените и неимуществените вреди, които са пряка и непосредствена последица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и

длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. При недоказване на която и да е от посочените предпоставки, обезщетение не се присъжда, като доказателствената тежест е за ищеца. Отговорността по предявените искове по чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ е безвиновна, обективна за имуществени вреди, причинени от незаконосъобразно бездействие на КЕВР.

Първата предпоставка за ангажиране отговорността на ответника по ЗОДОВ – незаконосъобразното бездействие на административен орган или длъжностно лице при или по повод изпълнение на административна дейност е налице само, когато е налице бездействие на административен орган или длъжностно лице по негово задължение, произтичащо пряко от нормативен акт. Съобразно приложимата правна уредба и непротиворечивата съдебна практика на ВАС незаконосъобразно е всяко бездействие, представляващо неизвършване на действия в противоречие с предписано от императивна правна норма задължение. Бездействието е основание за отговорност, когато се изразява в неизпълнение на административни правомощия, възложени по силата на закона. Преценката за наличие на бездействие следва да бъде направена при анализ на нормативно установено задължение или възможност за действие. Задълженията като дължими фактически действия на конкретния административен орган следва да не са абстрактни, а конкретно регламентирани в Конституцията, закони и подзаконовите нормативни актове, за да е възможно да се ограничи кога тяхното неизпълнение влече последиците на чл. 1 от ЗОДОВ.

Под незаконосъобразно бездействие следва да се разбира дължими по силата на закона фактически действия. Незаконосъобразно бездействие по смисъла на чл. 203 АПК и чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ е налице, когато административният орган не е изпълнил задължение за фактическо действие, което задължение произтича пряко от нормативен акт. Не е налице бездействие на административен орган в случаите на неизпълнение на задължение за произнасяне с волеизявление, т. е. за издаване на административен акт. Неизпълнението на задължения за волеизявление чрез произнасяне в срок, не представлява фактическо бездействие-основание за обезщетяване по реда на чл. 204, ал. 4 АПК и чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ. В този смисъл е и практиката на ВАС - Решение № 6897 от 8.07.2022г. на ВАС по адм. д. № 11353/2021г., III о.; Решение № 5349 от 16.04.2014г. на ВАС по адм. д. № 6965/2013г., III о.; Решение № 7617 от 23.06.2015г. на ВАС по адм. д. № 13299/2014г., III о.; Решение № 7711 от 25.06.2015г. на ВАС по адм. д. № 10108/2014г., III о. и мн. др.

В чл. 31б, ал.2 ЗЕ изм., бр. 86 от 2023г., в сила от 13.10.2023 г. е предвидено, че: "Комисията изменя определените премии, но не по-често от веднъж на 6 месеца, при условие че е налице съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за този период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар на електрическа енергия."

Изменението на определените премии комисията извършва с решение-административен акт, представляващ волеизявление на властнически орган по смисъла на чл. 21, ал. 1 от АПК. Следователно, с посочената разпоредба за КЕВР се създава задължение при определени условия да извърши посоченото правно действие - да издаде административен акт, с който да измени определените премии.

При така установеното, не е налице една от кумулативно изискуемите се материалноправни предпоставки, обуславящи основателността на предявените претенции по иска - липса на пряка и непосредствена връзка с отменения

административен акт, респективно липса на бездействие, което според тезата на ищеца е налично бездействие, изразяващо се в неиздаване на акт по чл. 31б, ал.2 ЗЕ. Съгласно посочената разпоредба при изпълнение на посочените в нея условия административният орган дължи издаване на административен акт, а не извършване на фактическо действие, с оглед на което всички доводи в жалбата, във връзка с незаконосъобразно бездействие, са ирелевантни за правния спор.

Следователно, не е налице първата предпоставка за ангажиране отговорността на ответника по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ – незаконосъобразно бездействие при или повод изпълнение на административна дейност. При липсата на тази предпоставка е излишно да се обсъждат останалите предпоставки, доколкото, за да възникне отговорността на ответника, следва да са налице кумулативно елементите от фактическия състав, доколкото при липсата на който и да е от елементите на посочения фактически състав не може да се реализира отговорността на държавата по реда на чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ.

С оглед изложеното искът като неоснователен и недоказан следва да се отхвърли изцяло, както и акцесорните претенции за лихви.

В съответствие с изхода от спора, на основание чл. 10, ал.2 от ЗОДОВ, ищецът следва да бъде осъден да заплати разноските по производството в размер на 1 740 лв. възнаграждения за вещо лице. На основание чл. 10, ал.4 от ЗОДОВ, в полза на ответника следва да се присъди юрисконсултско възнаграждение в размер на 300 лв., съгласно чл.27 от Наредбата за заплащане на правната помощ, вр. с чл. 37 от Закона за правната помощ.

По изложените съображения, Административен съд София-град, Първо отделение, 54 състав,

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ иска на „СОЛАР-ЧЕТИРИ“ ЕООД с ЕИК[ЕИК], с адрес [населено място], р-н Т., [улица], ет. 4, офис. 5, представлявано от управителя В. Ц., с които се претендира сумата общо в размер на 50 985,26 лева, в това число главница в размер на 46 349,10 лв. за период от 01.01.2024 г. до 30.06.2024 г., ведно със законната лихва в размер на 4 636,16 лв., за периода от 01.07.2024 г. до датата на депозиране на исковата молба - 21.02.2025 г. Алтернативно, се претендира сумата в размер на 24 104,76 лв. главница за периода 01.05.2024 г. – 30.06.2024 г., ведно със законната лихва, в размер на 1 969,94 лв. за периода 01.07.2024 г. до датата на подаване на исковата молба 21.02.2025 г., пропуснати ползи представляващи разликата между сумата, която ищецът би получил, ако бе постигната гарантираната преференциална цена и сумата, която ищецът реално е получил като приход през регулаторния период (от 01.01.2024 г. - 30.06.2024 г.), в следствие на незаконосъобразно бездействие на КЕВР - неиздаване на дължим акт по чл. 31б, ал.2 от ЗЕ, ведно със законната лихва за забава, считано от 01.07.2024г. до окончателното изплащане на сумата, представляващо обезщетение за имуществени вреди – вследствие от нарушаване правото на Европейския съюз – чл.4, параграф 3 и чл.6, параграф 1 и 2 на Директива 2018/2001 на европейския парламент и на Съвета за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници, тъй като не е издала акт по чл.31б, ал.2 от Закона за енергетиката на 01.01.2024г., с който да измени размера на премиите за производителите на електрическа енергия от възобновяеми източници,

определени с Решение № Ц-13/30.06.2023 г.

ОТХВЪРЛЯ иска на „СОЛАР-ЧЕТИРИ“ ЕООД с ЕИК[ЕИК], с адрес [населено място], р-н Т., [улица], ет. 4, офис. 5, представлявано от управителя В. Ц., с които се претендира сумата общо в размер на 50 985,26 лева, в това число главница в размер на 46 349,10 лв. за период от 01.01.2024 г. до 30.06.2024 г., ведно със законната лихва в размер на 4 636,16 лв., за периода от 01.07.2024 г. до датата на депозиране на исковата молба - 21.02.2025 г. Алтернативно, се претендира сумата в размер на 24 104,76 лв. главница за периода 01.05.2024 г. – 30.06.2024 г., ведно със законната лихва, в размер на 1 969,94 лв. за периода 01.07.2024 г. до датата на подаване на исковата молба 21.02.2025 г., пропуснати ползи представляващи разликата между сумата, която ищецът би получил, ако бе постигната гарантираната преференциална цена и сумата, която ищецът реално е получил като приход през регулаторния период (от 01.01.2024 г. - 30.06.2024 г.), в следствие на незаконосъобразно бездействие на КЕВР - неиздаване на дължим акт по чл. 31б, ал.2 от ЗЕ, ведно със законната лихва за забава, считано от 01.07.2024г. до окончателното изплащане на сумата, представляващо обезщетение за имуществени вреди – вследствие от нарушаване на чл. 1, ал.1 от ЗОДОВ, тъй като не е издала акт по чл.31б, ал.2 от Закона за енергетиката на 01.01.2024г., с който да измени размера на премиите за производителите на електрическа енергия от възобновяеми източници, определени с Решение № Ц-13/30.06.2023 г.

ОСЪЖДА „СОЛАР-ЧЕТИРИ“ ЕООД с ЕИК[ЕИК], с адрес [населено място], р-н Т., [улица], ет. 4, офис. 5, представлявано от управителя В. Ц., да заплати на Комисията за енергийно и водно регулиране разноски в общ размер на 2040 (две хиляди и четиридесет) лева.

Решението може да бъде обжалвано пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му.